

redištu predao po nalogu pošiljaočevu, a to je u stvari ista osoba kao i pošiljalac, tj. Poduzeće "Sljeme".

Istina da iz ugovora o kupoprodaji slijedi da će prijevoz robe organizirati kupac, tj. Zagrebačka pivovara, međjutim valja istaći da se ugovor i uvjeti ugovora o kupoprodaji ne tiču vozara, jer odnosi iz kupoprodajnog ugovora nemaju utjecaja na odnose iz ugovora o prijevozu.

U slučaju kad se ne može utvrditi da je sklopljen poseban ugovor o prijevozu robe između naručitelja prijevoza i vozara, za odnose među strankama u prijevoznom poslu vrijede posebni odnosi koji nastaju iz stvarne predaje robe na prijevoz i tovarnog lista ispostavljenog za prijevoz odnosne robe. Obzirom na to treba uzeti da je sporni ugovor o prijevozu ječma iz Udbine u Zagreb sklopljen između pošiljaoca robe "Sljeme" PIK - Zagreb, pogon Udbina, pa jer je primalac nakon izvršenog prijevoza promijenjen i naznačen novi primalac PIK "Sljeme - Sesvete, komu je vozar robu predao, to obaveza za izvršeni prijevoz pada na pošiljaoca koji je disponirao robom utovarenom u sporni kamion.

Pravilno je prvostepeni sud upozorio da je u predmetnom slučaju tužitelj za osiguranje naplate vozarine mogao izvršiti retenciju robe. Međjutim kako to tužitelj nije učinio, ostaje i nadalje njegov zahtjev da traži naplatu vozarine za izvršeni prijevoz od pošiljaoca, odnosno drugoga primaoca robe. Nadalje obzirom na poslovne odnose i način poslovanja prijevoznih poslovnih udruženja prvostepeni sud osnovano uzima i poklanja vjeru svjedoku tuženoga da je tuženi, "Srbija transport", kao agent povjerio odnosni posao prijevoza tužitelju kao vozaru, a ne kao podvozaru, jer je poznato da poslovna udruženja djeluju samo kao posrednici, a ne kao samostalni vozar, pa se u slučajevima koji nisu dovoljno jasni, kao što je i predmetni slučaj, ima uzeti da je tužitelj nastupao kao samostalni vozar.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.IV-Sl-164o/70
od 6.I 1971.

Vijeće: Gabro Badovinac, Franjo Gložinić, prof.dr Branko Jakaša

Povreda člana posade pomorskog broda - Za povredu člana posade nastalu prilikom manevriranja broda u svrhu zaštite broda od nevremena brodar odgovara ako je zapovjednik broda

prekasno naredio da se započne manevriranje, a moralo mu je biti poznato da će nevrijeme jačati i time je obavljanje manevra izvršeno pod težim uvjetima - Povrijeđeni član posade nije kriv za svoju povredu ako je u toku manevriranja brodom poduzeo uobičajene radnje

Tužitelj je član posade broda, a tuženik je brodar broda na koji je član posade bio ukrčan.

Sporno je među strankama da li je tuženi kao brodar motornog jedrenjaka "Zajednica" dužan platiti tužitelju na ime naknade štete zbog tjelesne povrede - koju je tužitelj pretrpio prilikom vršenja manevra broda "Zajednica" u luci Zadar, i kojom je prilikom tužitelju povredjena noga - iznos od dinara 29.700.-

Prvostepeni sud rješavajući spor pobijanom presudom osudio je tuženog da plati tužitelju dinara 29.700.- s kamata, i da tužitelju naknadi parnične troškove od 1.084,67 dinara iz razloga jer je nakon provedene rasprave i izvedenih dokaza našao da je do tužiteljeve ozljede prilikom vršenja manevra broda u Zadarskoj luci došlo krivnjom tuženoga. Sud smatra da je vučenje broda prilikom pojave vjetra bio redovan manevar, a vještak smatra da se takav manevar pojavom takvog vjetra smatra višom silom. Pojavom više sile koja je vanredni događaj bilo je potrebno poduzimati sve mjere u cilju očuvanja broda i tereta. Naime brod je bio izložen zapadnom vjetru u Zadarskoj luci za vrijeme dok je krcao gorivo, pa su zapovjednik i posada morali voditi računa da je mjesto na komu je brod bio vezan izloženo zapadnom vjetru, pa je trebalo voditi računa o tome da se mirno more za vrijeme krcanja goriva ne pretvori u jako valovito more, napose kad se brod nalazio na mjestu gdje je more plitko. Iz iskaza svjedoka i mišljenja vještaka slijedi da je manevar okretanja broda započeo kad je već vjetar bio toliko jak da se manevar nije mogao izvršiti motorom broda. Sud nije mogao utvrditi tužiteljevu krivnju jer je tužitelj prateći manevar okretanja na krmenom vezu kad je opazio iskakivanje bokobrana broda intervenirao i nogom gurnuo bokobran između broda i obale u namjeri da spriječi udarac broda u obalu. Obzirom na to ne može se uzeti da je tužitelj bio neoprezan ili nepažljiv, već naprotiv da je bio kao valjan pomorac požrtvovan i da se izložio opasnosti spasavajući brod od eventualne štete, koja bi mogla nastati da je brod nezaštićenim bokom udario u obalu.

U pogledu visine oštetnog zahtjeva sud smatra da obzirom na utvrđene tjelesne povrede, tj. smrskano stopalo, amputaciju palca i deformaciju ostalih prsta na nozi, zahtjev za naknadu štete od dinara 5.000.- nije previsok, a niti je previsok zahtjev naknade od 5.000.- dinara za pretrpljeni strah. Ostali zahtjevi tužiteljevi su dovoljno dokazani i među strankama nisu ni sporni.

Presudu žalbom pobija tuženi zbog povreda formalnog i materijalnog prava i predlaže da se presuda preinači i tužitelj odbije sa zahtjevom, odnosno da se presuda ukine i stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje i sudjenje.

Povredu prava vidi u tome što smatra da sud na osnovi utvrđenog činjeničnog stanja nije mogao uzeti da je utvrđena krivnja tuženoga za nastalu tužiteljevu ozljedu. Ističe da je sudski vještak u svom nalazu i mišljenju prekorao granice zadatka jer on nije pozvan da daje mišljenje o krivnji tuženoga za propust. Ističe da je vještak pravilno utvrdio da je manevar brodom bio potreban, ali je pogrešno njegovo stajalište da je vučenje izvršeno uslijed više sile, jer premještanje broda s jednog mjesta na drugo treba smatrati redovnim poslom posade. Ističe da je neposredno nakon nezgode sam zapovjednik broda s još jednim članom posade završio odnosni manevar, iako se snaga vjetra nije bila smanjila, pa stoga taj manevar nije bio tako opasan i bio je lako izvediv. Upravo ovo upućuje da do štete tužitelju nije došlo krivnjom brodarara, odnosno njegovog zapovjednika broda, već nepažnjom samoga tužitelja. Da tužitelj nije nogom gurnuo, kako on sam tvrdi, bokobran, ne bi mu se to dogodilo. Smatra kad bi se i uzelo da se radilo o višoj sili, da tuženi ne bi odgovarao za štetne posljedice više sile.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz slijedećih razloga:

Rješavajući spor prvostepeni sud utvrdio je sve činjenice i proveo potrebne dokaze, pa je na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja donio presudu koju je jasno i iscrpno obrazložio. Tako utvrđeno činjenično stanje i obrazloženje pobijane presude ovaj sud u cijelosti prihvaća.

Navod žalbe da se u predmetnom slučaju nije radilo o višoj sili, kako to uzima vještak i sud, doduše stoji, jer pojačani zapadni vjetar koji je brodom uslijed djelovanja valova udarao bočno u obalu ne može se uzeti kao izrazita viša sila. Međutim poznato je da u luci Zadar u određenom godišnjem dobu, kao što je bilo u predmetnom slučaju, dolazi do jačeg zapadnog vjetra, što je zapovjedniku broda tuženoga moralo biti poznato. Zapovjednik broda u takovom slučaju bio je dužan da odmah u početku podizanja vjetra, dok se nije razvio snažniji vjetar i veći valovi, izvrši potreban manevar broda, da ga zaštiti od bočnog udaranja u obalu. Kako je u toku spora utvrđeno da zapovjednik broda taj manevar nije preuzeo odmah prilikom nastanka vjetra, nego tek kad su valovi i vjetar bili takove snage da je brod počeo udarati bokom u obalu, on je propustio dužnu pažnju da odno-

sni manevar izvrši dok nije nastala povećana opasnost. Upravo činjenica da su se bokobrani uslijed djelovanja valova dizali iznad obale i da je brod mogao trupom nezaštićenim udariti u obalu i zadobiti teže oštećenje, ukazuje na okolnost da manevar broda koji je vršio zapovjednik u datom trenutku nije bio pravovremen, i da je time zapovjednik propustom dužne pažnje izložio opasnosti i brod i članove posade. Upravo činjenica da je uslijed djelovanja valova dolazilo do izdizanja bokobrana iznad obale navela je tužitelja da nogom pritišće bokobran kako bi zaštitio bok broda od udara u obalu, bila je posljedica da je došlo do tužiteljeve ozljede. Da je manevar bio izvršen prije dok se nisu uslijed djelovanja zapadnog vjetra razvili veći valovi, koji su počeli ugrožavati brod, do odnosne nezgode ne bi došlo, pa je stoga prvostepeni sud pravilno uzeo da je za događaj kriv brodar.

Isto tako ne može se prihvatiti tvrdnja žalbe da bi tužitelj bio sam kriv za nastalu ozljedu, te da je pri vršenju manevra bio nepažljiv, jer je po nalazu ovog suda postupak tužiteljev da zaštiti bok broda od udaranja u obalu pritiskanjem bokobrana bilo normalan postupak. Konačno ne može se uzeti da bi do štete došlo višom silom, jer se djelovanje zapadnog vjetra ne može smatrati višom silom s jedne strane, a s druge strane veličina valova i vjetra nije neposredni uzrok oštećenja i povrede tužiteljeve, već upravo propuštanje pravovremenog izvođenja manevra.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br. IV-Sl-1547/70
od 6.I 1971.

Vijeće: Gabro Badovinac, Franjo Gložinić, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz željeznicom - Šteta prouzrokovana slabim pakovanjem - Okolnost da se roba prevozi u tipiziranoj ambalaži koja štiti robu od prijevoznih rizika ne znači da je ambalaža u konkretnom slučaju ispravna - Stanje ambalaže može se dokazati zapisnikom izvidjaja koji su potpisali primalac i željeznica

Tužitelj je primalac robe, a tuženik je željezničko transportno poduzeće. U sporu je prvostepeni sud oslobodio željeznicu tužbenih zahtjeva za naknadu štete za gubitak na težini 74 kg epofena, koji je gubitak utvrđen prilikom preuzimanja pošiljke od tužiteljeve strane na željezničkoj stanici Šibenik. U obrazloženju te presude sud navodi da je šteta prouzrokovana nedovoljnim pakovanjem robe.